

RADAM

(dull asesu trafodaeth trwy arfarnu darllenadwy)

Cyflwyniad

Mae hon yn ddogfen ADAM ddiwygiedig sydd â'r nod o fod yn ddarllenadwy a defnyddiol i arfarnwyr.

Roedd cydweithwyr yng Nghymru wedi nodi'n flaenorol **ein bod yn ymdrin ag wyth maes yn y drafodaeth arfarnu.**

Nododd y prosiect hwn yr hyn y mae arfarnwyr yn ei wneud yn ystod y drafodaeth arfarnu ac yna **dyrannwyd ymddygiadau arfarnwr i un o dri chategori: rhagorol, cymwys ac angen datblygiad pellach.**

Gobeithiwn y bydd y fformat syml hwn yn helpu arfarnwyr i gael gafael ar y wybodaeth ac i'w defnyddio fel adnodd ar gyfer eu gwaith arfarnu drwy ystyried maes yn y drafodaeth arfarnu a chymharu'r hyn a wnânt â RADAM ac yna gwneud newidiadau os oes angen.

Maes un: Paratoi a chynllunio

Rhagorol

Mae'r arfarnwr yn gwbl gyfarwydd â chynnwys tystiolaeth y meddyg gan gynnwys:

- . gwybodaeth fanwl
 - . dealltwriaeth o broblemau
 - . gan arwain at hyblygrwydd wrth drafod
- Mae'r arfarnwr yn adrodd yn ôl ar yr amhariad a achosir gan ymyriadau mynych neu sylweddol

Cymwys

Mae'r amgylchedd yn ymddangos yn addas i'r meddyg a'r arfarnwr:

- . ystafell breifat
 - . trefniadau eistedd sy'n addas
- Mae'n ymddangos bod gan yr arfarnwr nodiadau manwl, e.e. crynodeb arfarniad drafft
- Mae'r arfarnwr yn cyfeirio at y nodiadau
- Mae'r arfarnwr wedi cynllunio pa feysydd i'w trafod
- Mae gan yr arfarnwr dystiolaeth o gwestiynau wedi'u paratoi
- Mae'r arfarnwr yn gyfarwydd â thystiolaeth y meddyg
- Mae'r arfarnwr yn cydnabod ac yn ymdrin ag ymyriadau

Angen ei ddatblygu ymhellach

Mae'r amgylchedd yn ymddangos yn anaddas

- . nid yw'n ystafell breifat
 - . trefniadau eistedd yn anaddas
- Mae'n ymddangos nad oes gan yr arfarnwr unrhyw nodiadau
- Does gan yr arfarnwr ddim tystiolaeth o gwestiynau wedi'u paratoi
- Nid yw'r arfarnwr yn gyfarwydd â thystiolaeth y meddyg
- Ymyriadau gyda'r ffocws ar yr arfarnwr

Maes dau: Ymgysylltu ac esbonio (gan gynnwys cyfeirio)

Rhagorol

Diben:

- . cydnabod cyflawniadau
- . adnabod rhwystrau
- . cynhyrchu CDP

Agenda (cofnodion tystiolaeth y meddyg):

- . pwysig i'r meddyg
- . pwysig i'r arfarnwr
- . perthnasol i gyfrifoldebau
- . canolbwyntio ar ofal cleifion
- . gofyniad ail-ddilysu
- . gofyniad trydydd parti

Y broses:

- . trafod cofnodion/cyfyngiadau/myfyrdodau tystiolaeth y meddyg
- . meysydd i'w datblygu (pwynt gweithredu)

Y drafodaeth yn cynnwys:

- . agwedd y meddyg at arfarnu
- . rôl gwaith y meddyg – a chyswllt â'r arfarniad
- . rôl yr arfarnwr yn hwyluso/herio/trosoglwyddo gwybodaeth pan fo'n briodol

Cymwys

Wedi gwneud cyflwyniadau
Trafodaeth anffurfiol (torri'r îâ)

Cyfeirio:

- . y diben wedi'i ddisgrifio
- . yr agenda wedi'i disgrifio
- . yr amserlen wedi'i disgrifio
- . y broses wedi'i disgrifio gan gynnwys trafod CDP y llynedd

Angen ei ddatblygu ymhellach

Dim cyflwyniadau
Dim, neu ormod o trafodaeth anffurfiol
Dim/fawr ddim disgrifiad o'r pwrpas
Dim/fawr ddim disgrifiad o'r agenda
Dim/fawr ddim disgrifiad o'r broses
Dim/fawr ddim tystiolaeth o gyfeirio

Maes tri: CDP y llynedd

Rhagorol

CDP y llynedd:

- . archwilio canlyniadau eitemau'r CDP a gyflawnwyd
- . tystiolaeth o herio eitemau nas cyflawnwyd
- . ystyried cyfyngiadau

Cymwys

Eitemau CDP y llynedd wedi'u trafod:

Cyflawniad wedi'i nodi
Cydnabod cyflawniad
Nodi'r eitemau oedd heb eu cyflawni
Rhesymau dros beidio â chyflawni wedi'u nodi

Angen ei ddatblygu ymhellach

CDP y llynedd:

- . CDP diwethaf heb ei drafod
- . cyflawniadau heb eu nodi
- . eitemau heb eu cyflawni wedi'u hanwybyddu

. ailadrodd pwysigrwydd a pherthnasedd CDP yng nghyswllt ail-ddilysu

Trafodaeth ynghylch perthnasedd parhaus eitemau CDP heb eu cyflawni, gan arwain at nodi pwyntiau gweithredu pellach

Maes pedwar: Trafod tystiolaeth arfarnu'r meddyg a chytuno ar bwyntiau gweithredu

Rhagorol

Mae'r arfarnwr yn annog hunanwerthusiad gan y meddyg

Mae'r arfarnwr yn herio i ddatgelu'r canlynol gan y meddyg:

- . effaith ar weithgaredd proffesiynol
- . perthnasedd i ofal cleifion
- . rhesymeg
- . diddordeb
- . cymhelliant
- . arddull ddysgu ddewisol
- . syrthni datblygiadol

Pwyntiau gweithredu wedi'u cyfiawnhau – trwy berthnasedd i rôl y meddyg a thrafodaeth o'r posibiliadau canlynol:

- . newid mewn gweithgaredd proffesiynol
- . gwelliannau o ran gofal cleifion
- . cymhelliant
- . diddordeb
- . ail-ddilysu
- . arddulliau dysgu

Cymwys

Eitemau wedi'i dewis oherwydd:

- . dewis y meddyg
- . cyfrifoldebau'r meddyg
- . dewis yr arfarnwr drwy gyd-drafod
- . canolbwyntio ar ofal cleifion
- . gofyniad ailddilysu
- . gofyniad trydydd parti

Mae'r arfarnwr yn rhoi crynodeb byr o dystiolaeth y meddyg gan arwain at drafodaeth newydd

Mae'r arfarnwr yn hwyluso

Mae'r arfarnwr yn procio, casglu mwy o wybodaeth gan ddefnyddio:

- . gwirio i gadarnhau dealltwriaeth
- . crynhoi i gadarnhau dealltwriaeth

Mae'r arfarnwr yn annog y meddyg i nodi pwyntiau dysgu

Pwyntiau gweithredu wedi'u nodi o'r drafodaeth 'camau nesaf'

Pwyntiau gweithredu wedi'u cytuno

Mae'r arfarnwr yn gweithredu fel adnodd ar gyfer gwybodaeth am arfarnu ac ailddilysu

Angen ei ddatblygu ymhellach

Eitemau i'w trafod wedi'u dewis ar hap

Mae'n ymddangos bod y meddyg yn ailadrodd y meysydd a ddisgrifiwyd/yr adlewyrchwyd arnynt yn F3 (drwy ddiffyg crynhoad gan yr arfarnwr)

Drwy beidio â holi neu herio, mae'r arfarnwr yn ychwanegu dim gwerth at y deunydd a drafodwyd

Mae'r arfarnwr yn:

- . profi gwybodaeth
- . gweithredu fel athro
- . cyfarwyddo

Mae'r arfarnwr yn methu â nodi pwyntiau dysgu Ni ystyrir pwyntiau gweithredu

Maes pump: Cyfyngiadau

Rhagorol

Gwerth ehangach cyfyngiadau wedi'i drafod o ran darparu gwasanaethau lleol ac addysg
Cyfyngiadau newydd wedi'u nodi a'u labelu felly yn y drafodaeth.
Cyfyngiadau'n cael eu nodi a'r arfarnwr yn herio i geisio cael atebion posibl neu wirioneddol
Y pwyntiau gweithredu o drafod cyfyngiadau:
. wedi'u nodi
. wedi'u hystyried
. wedi'u cytuno

Cymwys

Mae'r cyfyngiadau wedi'u nodi wrth drafod y canlynol mewn perthynas â'r meddyg:
. rôl a chyfrifoldebau'r meddyg
. Cofnodion F3 gan gynnwys:
. gonestrwydd ac iechyd
. myfyrdodau
. cofnodion cyfyngiadau
. CDP y llynedd
Dadansoddiad o gyfyngiadau drwy drafodaeth fer
Absenoldeb cyfyngiadau wedi'i drafod

Angen ei Ddatblygu Ymhellach

Mae'r cyfyngiadau:
. heb eu nodi
. heb eu trafod
Cydgyllwynio 'Ni ellir gwneud dim'

Maes chwech: Cytuno ar y CDP

Rhagorol

CDP byw yn cael ei ystyried
Eitemau CDP byw yn cael eu cyfiawnhau drwy drafodaeth fer
Caiff eitemau CDP eu blaenoriaethu yn ôl:
. diddordeb y meddyg
. cyfrifoldeb proffesiynol y meddyg
. dysgu i wella gofal cleifion
. gofyniad proffesiynol y meddyg (e.e. ailddilysu)
. i ddangos dilyniant o'r CDP diwethaf
Mae'r arfarnwr yn annog perchenogaeth y CDP drwy'r canlynol:
. mae'r meddyg yn nodi deilliannau dysgu
. mae'r meddyg yn disgrifio dogfennaeth i ddilysu dysgu

Cymwys

Cyfeirio 'amser CDP'
Neilltuo amser i gynllunio'r CDP
Mae'n ystyried pwyntiau gweithredu o:
. gofnodion tystiolaeth y meddyg
. cyfyngiadau
. gonestrwydd ac iechyd
. CDP y llynedd
Mae Pwyntiau Gweithredu'n cael eu blaenoriaethu'n gofnodion CDP
Mae'r arfarnwr yn cyd-drafod y CDP i'w wneud yn:
. benodol
. cyflawnadwy
. anelu at wella gofal cleifion

Angen ei Ddatblygu Ymhellach

Dim cyfeirio at amser CDP
Dim amser CDP pwrpasol
Pwyntiau gweithredu:
. heb eu hadolygu
. heb eu blaenoriaethu
Mae'r CDP wedi'i lunio'n bennaf gan yr arfarnwr
Dim ystyriaeth i:
. benodolrwydd
. cyflawnadwyedd

. mae'r meddyg yn cytuno ar amserlen

Maes saith: Camau nesaf a chau'r drafodaeth

Rhagorol

Mae'r arfarnwr yn cau'r drafodaeth ar ôl gwirio nad oes 'unrhyw beth arall' cyn symud ymlaen

Cymwys

Y camau nesaf wedi'u trafod:
. cwblhau'r crynodeb arfarnu, amserlen
. cyswllt e-bost
. y meddyg i adolygu crynodeb arfarnu
. y meddyg i gytuno ar y crynodeb arfarnu neu ofyn am welliannau
. yr arfarnwr yn awgrymu dewis yr arfarnwr nesaf
Mae'r arfarnwr yn cyfeirio at ddiwedd y drafodaeth ac yn cau'r drafodaeth

Angen ei Ddatblygu Ymhellach

Dim diwedd clir i'r drafodaeth
Mae'n hepgor y camau nesaf

Maes wyth: Annog perchenogaeth o'r crynodeb arfarnu

Rhagorol

Mae'r arfarnwr yn cydnabod ac yn archwilio'r rhesymau dros ymatebion emosiynol y meddyg
Mae'r arfarnwr yn annog y meddyg i fyfyrto drwy ennyn:
. syniadau
. pryderon
. disgwyliadau
. effaith ar dîm y meddyg
. teimladau tîm y meddyg
. effaith ar ofal cleifion
Mae'r arfarnwr yn gallu defnyddio hwyluso a rhoi gwybodaeth pan fo'n briodol
Mae'r arfarnwr yn cynnal arfarniad â ffocws, heb gau'r drafodaeth, tra'n cynnal hyblygrwydd

Cymwys

Mae'r arfarnwr yn cydnabod ac yn rheoli materion cyfrinachedd
Mae'r arfarnwr yn dangos diddordeb ac mae'r meddyg yn cymryd rhan, sefydlir cydberthynas:
. cyswllt llygad
. anogaeth lafar
. hwyluso di-eiriau
. cydnabod emosiwn
. defnyddio iaith hwylusol
. hiwmor yn cael ei rannu
Mae'r arfarnwr yn :
. cydnabod cyflawniad y meddyg
. rhannu profiadau er mwyn hwyluso
. rhoi adborth ar sail cymheiriaid

Angen ei Ddatblygu Ymhellach

Cyfrinachedd yn cael ei dorri gan yr arfarnwr
Mae'r arfarnwr:
. yn ymddangos nad oes ganddo ddiddordeb gan arwain at ymddieithriad y meddyg
. yn anwybyddu cyflawniad y meddyg
. ddim yn rhoi cyngor pan fo'i angen
Mae'n ymddangos bod y arfarnwr yn:
. addysgu
. dangos ei hun
. hunan-anghymeradwyo
. bychanu
Mae'r arfarnwr yn dominyddu ac nid yw'n annog cyfraniad y meddyg:

- . hwyluso'n bennaf
- . rhannu gwybodaeth (e.e. proses, ailddilysu)

- . mae'r arfarnwr yn pennu ei ddewis ei hun o gofnodion tystiolaeth y meddyg
 - . mae'n anwybyddu ciwiau geiriol
 - . mae'n anwybyddu ciwiau di-eiriau
- Mae ieithwedd yr arfarnwr neu ddefnydd amhriodol o iaith yn achosi camddealltwriaeth